

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ SOUDNÍHO DVORA

6. října 2021 *

„Řízení o předběžných opatřeních – Usnesení týkající se předběžných opatření – Článek 163 jednacího řádu Soudního dvora – Změna okolností – Nedostatek – Pravomoc Izby Dysciplinarne (kárné kolegium) Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) – Kárný režim použitelný na soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), obecných soudů a správních soudů – Procesní podmínky kontroly podmínek nezávislosti těchto soudců – Pozastavení uplatňování vnitrostátních ustanovení“

Ve věci C-204/21 R-RAP,

jejímž předmětem je návrh podaný dne 16. srpna 2021 znějící na zrušení usnesení týkajícího se předběžných opatření na základě článku 163 jednacího řádu Soudního dvora,

Polská republika, zastoupená B. Majczynou, jako zmocněncem,

navrhovatelka,

proti

Evropské komisi,

odpůrkyni,

MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ SOUDNÍHO DVORA

po vyslechnutí generálního advokáta G. Hogana,

vydává toto

Usnesení

- 1 Svým návrhem Polská republika navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, dále jen „usnesení ze dne 14. července 2021“, EU:C:2021:593).

* Jednací jazyk: polština.

2 Tímto usnesením místopředsedkyně Soudního dvora Polské republiky nařídila až do vyhlášení rozsudku, kterým bude ukončeno řízení ve věci C-204/21:

- a) pozastavit zaprvé uplatňování ustanovení čl. 27 odst. 1 bodu 1a ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon o Nejvyšším soudu) ze dne 8. prosince 2017, ve znění ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony) ze dne 20. prosince 2019 a dalších ustanovení, na jejichž základě má Izba Dyscyplinarna (kárné kolegium) Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) příslušnost k rozhodování jak v prvním, tak ve druhém stupni o žádostech o souhlas k zahájení trestního stíhání soudců nebo justičních čekatelů, k jejich vzetí do vazby, k jejich zadržení nebo k jejich předvolání, a zadruhé odložit účinnost rozhodnutí, která již kárné kolegium na základě tohoto článku přijalo a kterými se vyslovuje souhlas k zahájení trestního stíhání soudce nebo k jeho zadržení, a zdržet se předkládání věcí zmíněných v uvedeném článku soudu, který nesplňuje požadavky nezávislosti, jak jsou vymezeny zejména v rozsudku ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
- b) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 27 odst. 1 bodů 2 a 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, na jejichž základě má Izba Dyscyplinarna (kárné kolegium) Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) příslušnost k rozhodování ve věcech týkajících se postavení a výkonu funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), zejména v pracovněprávních věcech a věcech sociálního zabezpečení, jakož i ve věcech týkajících se odchodu těchto soudců do důchodu, a zdržet se předkládání těchto věcí soudu, který nesplňuje požadavky nezávislosti, jak jsou vymezeny zejména v rozsudku ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
- c) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 107 odst. 1 bodů 2 a 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o soustavě obecných soudů) ze dne 27. července 2001, ve znění zákona, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony, jakož i čl. 72 odst. 1 bodů 1 až 3 zákona o Nejvyšším soudu, ve znění pozdějších předpisů, která mohou vést ke vzniku kárné odpovědnosti soudců za přezkum dodržování požadavků nezávislosti a nestrannosti soudu, předem zřízeného zákonem, ve smyslu ustanovení čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie;
- d) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 42a odst. 1 a 2 a čl. 55 odst. 4 novelizovaného zákona o obecných soudech, čl. 26 odst. 3 a čl. 29 odst. 2 a 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, čl. 5 odst. 1a a 1b ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon o soustavě správních soudů) ze dne 25. července 2002, ve znění zákona, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony, a článku 8 zákona, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony, a to v rozsahu, ve kterém zakazují vnitrostátním soudům zkoumat dodržování požadavků Evropské unie týkajících se nezávislého a nestranného soudu, předem zřízeného zákonem, ve smyslu ustanovení čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv;

- e) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 26 odst. 2 a 4 až 6 a čl. 82 odst. 2 až 5 zákona o Nejvyšším soudu, ve znění pozdějších předpisů, a článku 10 zákona, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony, která stanoví výlučnou příslušnost Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné) Sądu Nawyższego (Nejvyšší soud) k posuzování námitek vycházejících z nedostatku nezávislosti soudce nebo soudu, a
 - f) sdělit Evropské komisi nejpozději do jednoho měsíce od oznámení usnesení ze dne 14. července 2021 veškerá opatření přijatá za účelem splnění všech povinností vyplývajících z tohoto usnesení.
- 3 Vzhledem k tomu, že Polská republika měla za to, že po vydání usnesení ze dne 14. července 2021 došlo ke změně okolností, podala tento návrh na základě článku 163 jednacího řádu Soudního dvora. Kromě toho tento členský stát navrhl, aby byl tento návrh posouzen velkým senátem Soudního dvora.

K návrhu Polské republiky na přidělení věci velkému senátu Soudního dvora

- 4 Polská republika má za to, že vzhledem k významu projednávané věci a k tomu, že tato věc vytvoří precedens, se návrhem na zrušení usnesení ze dne 14. července 2021 musí zabývat velký senát Soudního dvora.
- 5 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 161 odst. 1 jednacího řádu ve spojení s článkem 1 rozhodnutí Soudního dvora 2012/671/EU ze dne 23. října 2012 o soudních funkcích místopředsedy Soudního dvora (Úř. věst. 2012, L 300, s. 47) místopředseda Soudního dvora rozhodne o návrzích na odklad provádění nebo na předběžná opatření sám, anebo je neprodleně předá k rozhodnutí Soudnímu dvoru.
- 6 Podle těchto ustanovení tak má místopředseda Soudního dvora svěřenou pravomoc rozhodnout o každém návrhu na předběžné opatření nebo – má-li za to, že konkrétní okolnosti vyžadují jeho přidělení soudnímu kolegiu – předat takový návrh k rozhodnutí Soudnímu dvoru (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 10).
- 7 Z toho vyplývá, že je pouze na místopředsedovi Soudního dvora, aby v každém jednotlivém případě posoudil, zda návrhy na předběžná opatření, které mu byly předloženy, vyžadují předání Soudnímu dvoru za účelem přidělení soudnímu kolegiu (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 11).
- 8 V projednávané věci návrh Polské republiky na zrušení usnesení ze dne 14. července 2021 neoznačuje žádnou skutečnost, která by vyžadovala jeho přidělení soudnímu kolegiu, takže není namístě předat tento návrh k rozhodnutí Soudnímu dvoru.

K věci samé

Argumentace

- 9 Na podporu svého návrhu Polská republika uplatňuje změnu okolností vyplývající z nálezu Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud, Polsko) ze dne 14. července 2021 vydaného ve věci P 7/20 [dále jen „nález Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud)“].
- 10 V tomto nálezu Trybunał Konstytucyjny (Ústavní soud) mimo jiné rozhodl, že čl. 4 odst. 3 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 279 SFEU jsou neslučitelné s články 2 a 7, čl. 8 odst. 1, jakož i čl. 90 odst. 1 polské Ústavy ve spojení s jejím čl. 4 odst. 1 z důvodu, že Soudní dvůr překročil své pravomoci, tj. rozhodl *ultra vires* tím, že Polské republice jako členskému státu Unie nařídil předběžná opatření týkající se organizace a pravomoci polských soudů, jakož i řízení před nimi, v důsledku čehož by se na tato opatření nevztahovaly zásady přednosti a přímého použití unijního práva zakotvené v čl. 91 odst. 1 až 3 uvedené Ústavy.
- 11 Podle Polské republiky je usnesení ze dne 14. července 2021 ve světle nálezu Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud) v rozporu s polským ústavním pořádkem.
- 12 V tomto ohledu Polská republika připomíná, že Trybunał Konstytucyjny (Ústavní soud) konstatoval, že má povinnost chránit polskou Ústavu, která je podle jejího článku 8 nejvyšším zákonem tohoto členského státu, a proto musí být v zásadních věcech týkajících se ústavního pořádku považován za „soud mající poslední slovo“.
- 13 Polská republika tvrdí, že výklad, podle kterého jsou ústavní soudy členských států příslušné k přezkumu unijních aktů *ultra vires*, včetně rozsudků Soudního dvora, byl přijat ústavními soudy řady členských států. Tyto soudy jednomyslně konstatovaly, že jejich příslušné právní řády mají ústavní identitu, kterou jim přísluší definovat na základě svých ústavních ustanovení, přičemž Unie je povinna takovou identitu respektovat.
- 14 Soudce zpravodaj při ústním přednesu odůvodnění nálezu Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud) uvedl, že soudní poslání svěřené členskými státy Soudnímu dvoru končí, když výklad Smluv přestane být srozumitelný a stává se objektivně svévolným. Podle tohoto soudu tomu tak bylo právě v případě usnesení ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277). V tomto ohledu soudce zpravodaj upřesnil, že Trybunał Konstytucyjny (Ústavní soud) konstatoval, že Soudní dvůr překročil meze své pravomoci, neboť Smlouva o Evropské unii ani Smlouva o fungování Evropské unie nesvěřují Unii žádnou pravomoc v rámci organizování, zřizování a fungování soudní moci členského státu, neboť tato oblast zůstává ve výlučné svrchované pravomoci členských států.
- 15 Podle Polské republiky bylo usnesení ze dne 14. července 2021 přijato v rozporu se zásadou svěřených pravomocí zakotvenou v článku 5 SEU, takže se na toto usnesení použije rovněž nález Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud).

Posouzení

- 16 Podle článku 163 jednacího řádu může být usnesení o předběžném opatření na návrh účastníka řízení v důsledku změny okolností kdykoli změněno nebo zrušeno. Pojem „změna okolností“ se vztahuje zejména na vznik jakékoliv skutkové nebo právní okolnosti, která je způsobilá

zpochybnit posouzení soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních, pokud jde o podmínky, kterým podléhá nařízení odkladu provádění nebo nařízení předběžného opatření (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 22).

- 17 Je tedy třeba posoudit, zda náleží Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud) představuje „změnu okolností“ ve smyslu tohoto článku.
- 18 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že zásada přednosti unijního práva zakotvuje nadřazenost unijního práva nad právem členských států. Tato zásada tedy ukládá všem orgánům členských států povinnost zajišťovat plný účinek jednotlivých unijních norem, přičemž právo členských států nemůže narušovat účinek přiznaný těmto normám na území uvedených států (rozsudek ze dne 18. května 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a další, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 244, jakož i citovaná judikatura).
- 19 Jak přitom Soudní dvůr opakovaně konstatoval, v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU musí každý členský stát zejména zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, a tedy v tomto postavení mohou rozhodovat o uplatňování nebo výkladu unijního práva, splňovaly požadavky kladené na účinnou právní ochranu [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 112, jakož i citovaná judikatura].
- 20 Toto ustanovení tak členským státům ukládá povinnost dosáhnout jasného a přesného výsledku, která není vázána na žádnou podmínku, pokud jde o požadavky, kterým musí odpovídat soudy, které mají vykládat a uplatňovat unijní právo (rozsudek ze dne 18. května 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a další, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 250, jakož i citovaná judikatura).
- 21 I když je tedy pravda, že organizace soudnictví v členských státech spadá do pravomoci těchto států, při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 36, jakož i citovaná judikatura).
- 22 Z toho vyplývá, že vnitrostátní ustanovení týkající se organizace soudnictví v členských státech mohou být v souvislosti s žalobou pro nesplnění povinnosti předmětem přezkumu z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a tudíž i předmětem předběžných opatření směřujících zejména k pozastavení uplatňování těchto ustanovení a nařízených v témže kontextu Soudním dvorem podle článku 279 SFEU (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko, C-204/21 R, EU:C:2021:593, bod 54).
- 23 Skutečnost, že vnitrostátní ústavní soud prohlásí, že taková předběžná opatření jsou v rozporu s ústavním pořádkem dotyčného členského státu, nemění nic na posouzení uvedeném v předchozím bodě.

- 24 Stačí totiž připomenout, že podle zásady přednosti unijního práva nemůže mít skutečnost, že se členský stát dovolává ustanovení vnitrostátního práva, i kdyby byla ústavní povahy, vliv na jednotu a účinek unijního práva (rozsudek ze dne 18. května 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a další, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 245, jakož i citovaná judikatura).
- 25 Z výše uvedeného vyplývá, že nález Trybunału Konstytucyjnego (Ústavní soud) nepředstavuje „změnu okolností“ ve smyslu článku 163 jednacího řádu, která by mohla zpochybnit závěry uvedené v usnesení ze dne 14. července 2021.
- 26 V důsledku toho je třeba návrh Polské republiky na zrušení usnesení ze dne 14. července 2021 zamítnout.

Z těchto důvodů místopředsedkyně Soudního dvora rozhodla takto:

- 1) Návrh na zrušení usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), se zamítá.**
- 2) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.